

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

Totalforsvar og storbyregionens beredskap ved krise og krig

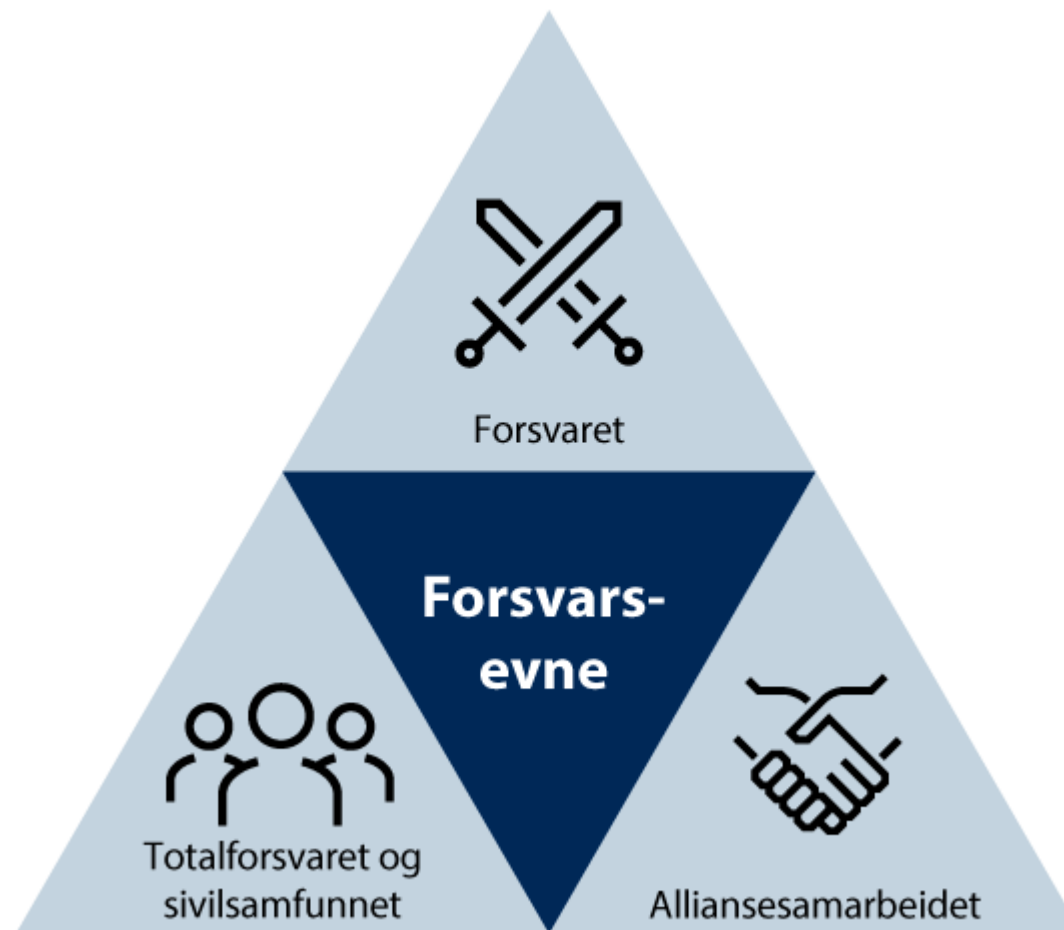
Stig Rune Sellevåg, forskningsleder

Norges forsvarskonsept

«Totalforsvaret omfatter gjensidig støtte og samarbeid mellom forsvarssektoren og det sivile samfunn, knyttet til hendelser og kriser i hele spekteret, fra fred til sikkerhetspolitisk krise og krig»

Totalforsvarskonseptet bygger nasjonal motstandsdyktighet:

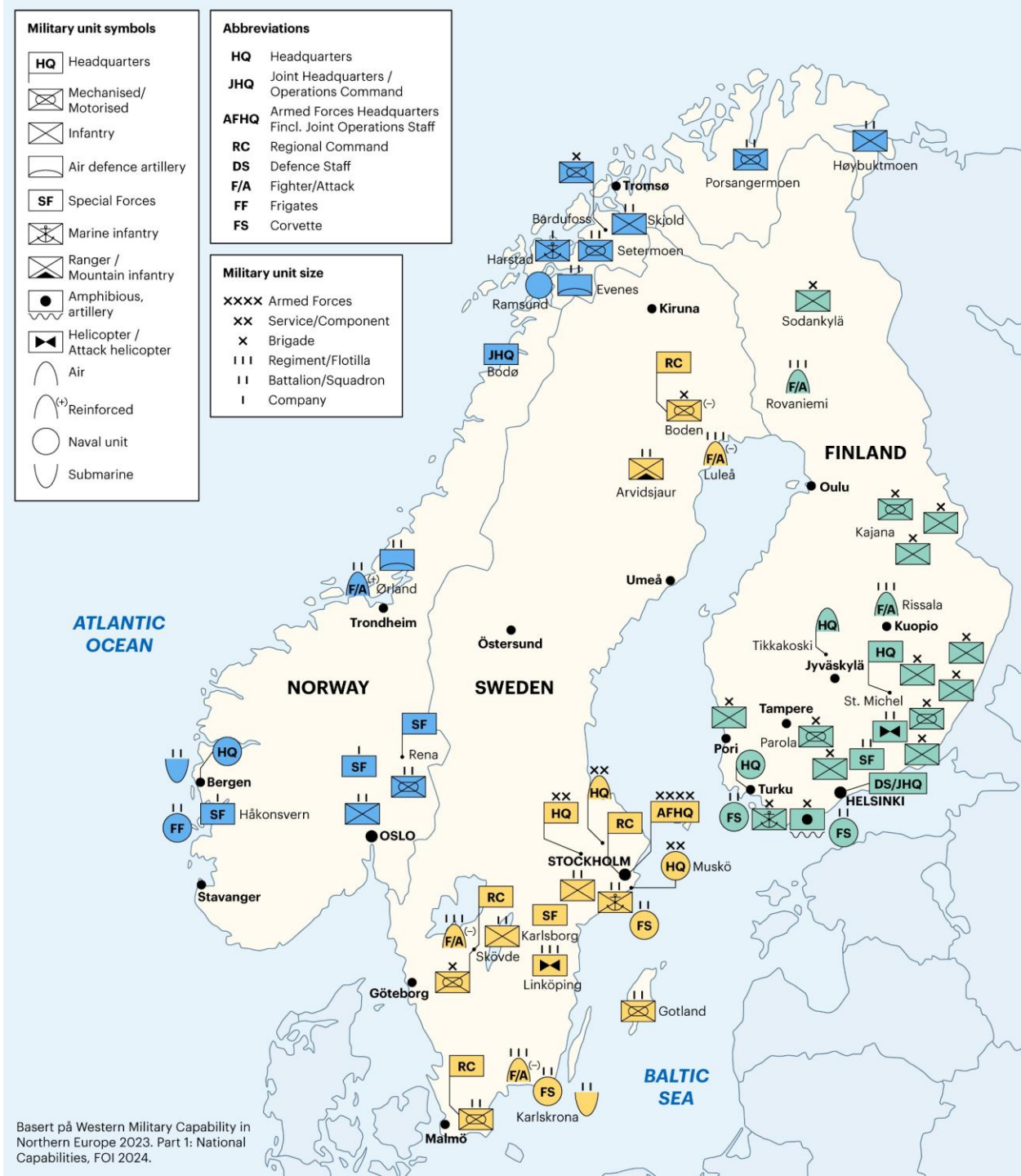
- Motstandsdyktighet i KIKS og GNF
- Motstandsdyktige samfunn
- Motstandsdyktig demokrati

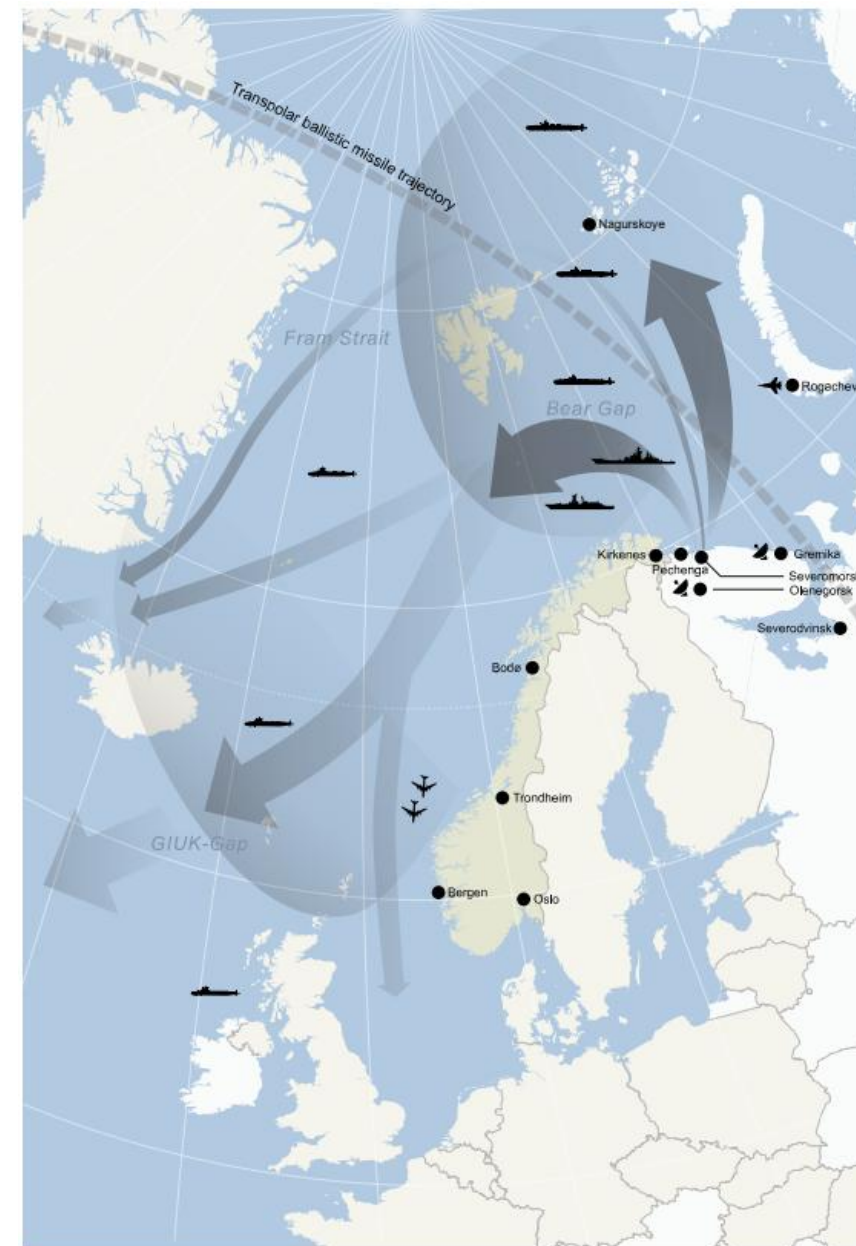
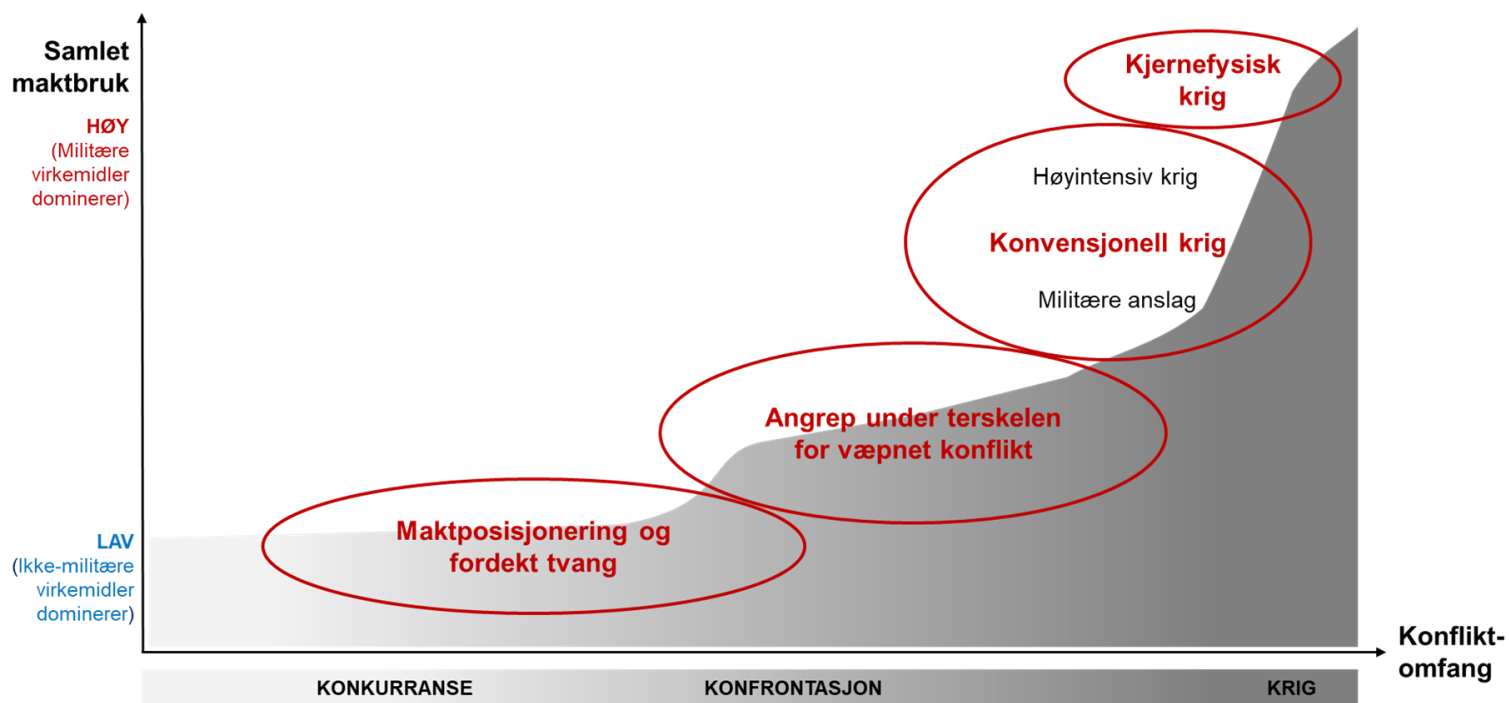
Prop. 87 S (2023-2024)

Rammefaktorer

- Usikkerheten stikker dypt
- Russland vil i lang tid ha evne til å gå brutalt fram
- Kina er en stadig tydeligere utfordrer mot Vesten
- NATOs forventninger øker
- USA bruker hele statens virkemidler
- Nordisk avskrekking i rammen av NATO får større oppmerksomhet
- Stortinget har skapt unik forutsigbarhet om de økonomiske rammene for Forsvaret

Et sammensatt trusselbilde

Forsvarskommisjonen av 2021

Forsvarets operative evne

KATEGORIER AV SCENARIOER

A. Russisk bastionforsvar

B. Militære anslag

C. Angrep under terskelen for militær konflikt

D. Maktposisjonering og fordekt tvang

- I 2028 vil strukturen fortsatt ha vesentlige gap:
 - lagdelt luftvern
 - anti-ubåtoperasjoner
 - langtrekkende ild
- Mot 2036 dekkes de fleste gapene:
 - lagdelt luftvern (viktigste unntak)
- Beredskapen er for lav for å håndtere militære anslag
- Foreløpige analyser tyder på mangler innen elektromagnetisk krigføring (EK), sikker kommunikasjon, logistikk og vertslandsstøtte

Sivil støtte til militær innsats

NATO artikkel 3 og sivil beredskap

Sivil beredskap har tre kjerneoppgaver:

- Kontinuitet i nasjonale styringssystemer
- Kontinuitet i kritiske samfunnsfunksjoner til befolkningen
- Sivil støtte til militære operasjoner

Samfunnets motstandsdyktighet

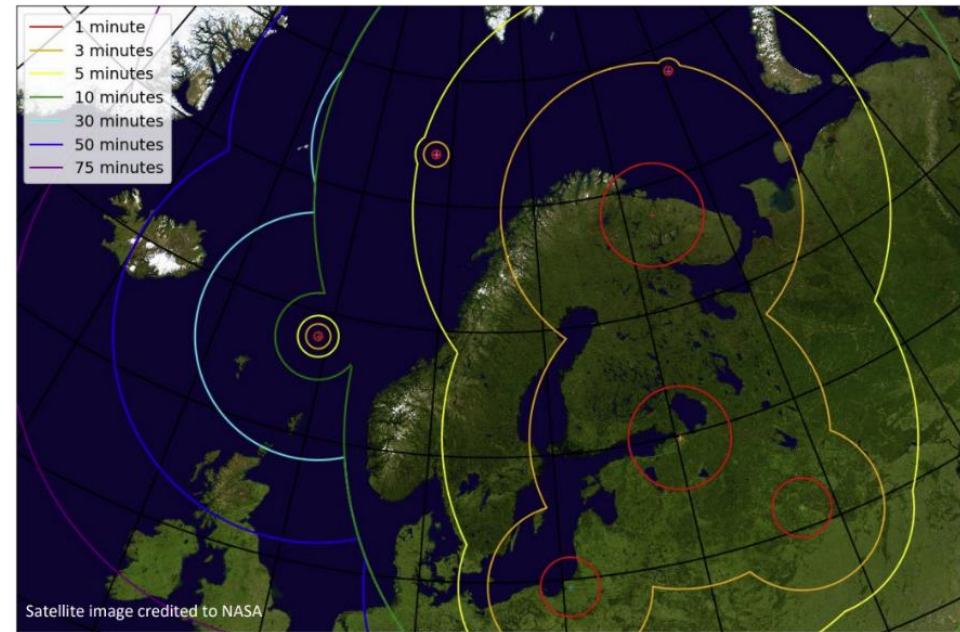

Foto: Forsvaret / Oda / NTB / Adobe Stock

Problemer innen kraftforsyning får
størst ringvirkninger

Akutte helsetjenester er mest sårbare

Musland (2021), FFI-rapport 21/00638

Vern om sivilbefolkningen i krise og krig

Moderne kriger påfører sivilbefolkningen og spesielt barn store lidelser

Norge må følge internasjonal humanitærrett

Beskyttelse av sivilbefolkningen ved krise og krig i Norge er understudert

Viktige faktorer:

- Et motstandsdyktig samfunn
- Informasjon skaper trygghet
- Sivile beskyttelsestiltak må være troverdige

Kritiske samfunnsfunksjoner må opprettholdes

- Behov for sivil arbeidskraft

Jernbanens betydning

Militære behov:

- Understøtte alliert mottak og forflytning av militært materiell

Sivile behov:

- Opprettholde forsyningssikkerhet av viktige sivile ressurser til ulike deler av landet
- Transport av personell som er sentrale for å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner
- Understøtte evakuering

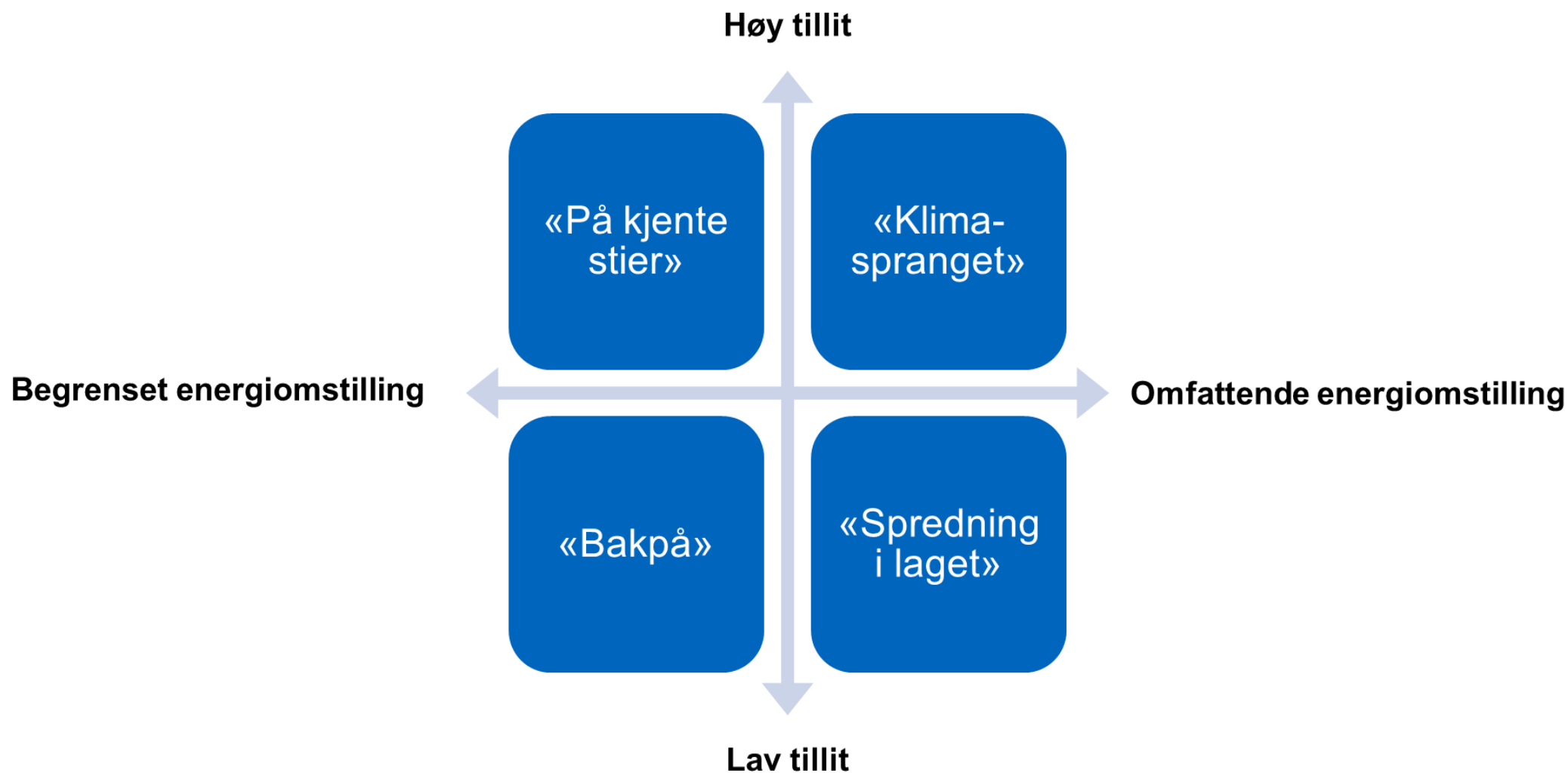
Viktige faktorer:

- Jernbanens transportkapasitet (trekkraft, lasteevne, fasiliteter og nærhet til andre transportformer)
- Evne til å fremføre tog under ulike forhold
- Evne til å gjenopprette transportevnen etter hendelser

Forsvarskommisjonen av 2021

Energiomstilling og nasjonal sikkerhet

Avslutning

Varig endret sikkerhetspolitisk situasjon.

Omverdenen er ustabil og usikkerheten stikker dypt.

Norges geopolitiske rolle har økt.

Tre råd

- 1 Få dagens totalforsvar til å virke
- 2 Lukk sårbarheter og styrk beredskapen
- 3 Planlegg for verstefallsscenarioer og ta høyde for dyp usikkerhet

Foto: Forsvaret

FFI

Forsvarets
forskningsinstitutt

**Vi gjør kunnskap og ideer
til et effektivt forsvar**